

Justyna Miko-Giedyk

Uniwersytet Jana Kochanowskiego

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Oddział w Kielcach

Agnieszka Szplit

Uniwersytet Jana Kochanowskiego

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne, Oddział w Kielcach

**Jubileusz 35-lecia Polskiego Towarzystwa
Pedagogicznego. Konferencja Naukowa:
Tożsamość Pedagogiki. Towarzyskość –
Etyczność – Wspólnotowość, Warszawa,
11 maja 2016 r.**

Kontakt:	Agnieszka Szplit agnieszka.szplit@gmail.com
Jak cytować:	Miko-Giedyk, J., Szplit, A. (2016). Jubileusz 35-lecia Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Konferencja Naukowa: Tożsamość Pedagogiki. Towarzyskość – Etyczność – Wspólnotowość, Warszawa, 11 maja 2016 r. <i>Forum Oświatowe</i> , 28(1), ... Pobrano z: http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/454
How to cite:	Leszniewski, T. (2016). Miko-Giedyk, J., Szplit, A. (2016). Jubileusz 35-lecia Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Konferencja Naukowa: Tożsamość Pedagogiki. Towarzyskość – Etyczność – Wspólnotowość, Warszawa, 11 maja 2016 r. <i>Forum Oświatowe</i> , 28(1), ... Retrieved from http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/454

Jednym z ważniejszych wydarzeń dla środowiska polskich pedagogów był jubileusz 35-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, którego obchody przebiegały w formule rocznicowej konferencji naukowej, zorganizowanej pod egidą i we współpracy Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (PTP), Oddziału Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Warszawie oraz Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Jubileuszowa konferencja pt.: „Tożsamość Pedagogiki. Towarzyskość – Etyczność – Wspólnotowość” odbyła się 11 maja 2016 r. w Warszawie, w Auli starego budynku Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (BUW).

Konferencję poprzedziło zebranie Walnego Zjazdu Delegatów PTP, na którym przyjęto nowy Statut PTP oraz nadano tytuł Członka Honorowego PTP. Prof. J. Ostrouch-Kamińska odczytała laudacje kandydatów do wyróżnień, a następnie odbyło się głosowanie, w którym zgromadzeni delegaci jednogłośnie poparli zgłoszone kandydatury. Uhonorowani zostali: prof. dr hab. Czesław Banach, prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, prof. dr hab. Henryka Kwiatkowska, prof. dr hab. Ryszard Maciej Łukaszewicz, dr Halina Rotkiewicz, prof. dr hab. Joanna Rutkowiak, prof. dr hab. Marian Walczak, prof. UW dr hab. Wiktor Żłobicki.

Po zakończeniu Walnego Zjazdu Delegatów rozpoczęła się uroczysta konferencja na temat „**Tożsamość Pedagogiki. Towarzyskość – Etyczność – Wspólnotowość**”. Otwarcia konferencji dokonała Przewodnicząca Towarzystwa, prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak, a wystąpienie powitalne wygłosiła prof. dr hab. Anna Wiłkomirska – dziekan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Wymieniła ona i powitała wszystkie osoby, które w przeszłości przyczyniły się do rozwoju i osiągnięć PTP. Nawiązała do znaczących słów Edwarda Abramowskiego o wolności jako warunku podstawowym rozwoju nauki i środowiska uczonych.

Z kolei prof. dr hab. Zbigniew Kruszewski, prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego, przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN, rektor Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, odczytał list gratulacyjny z okazji Jubileuszu 35-lecia PTP. W dalszej części uroczystości odbył się koncert muzyki po-

ważnej (na skrzypce i flet) w wykonaniu artystów z Teatru Wielkiego w Warszawie, pod opieką J. Sołomko.

Następnie, pod przewodnictwem prof. dr hab. Joanny Madalińskiej-Michalak przy współdziałaniu prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej oraz prof. dr hab. Joanny Ostrouch-Kamińskiej, dokonano wręczenia wyróżnień i odznaczeń. W pierwszej kolejności pamiątkowym medalem PTP został odznaczony prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński, wieloletni dotychczasowy Przewodniczący PTP, obecnie Honorowy Przewodniczący Towarzystwa.

Podczas uroczystości wręczono również dyplomy Członka Honorowego Towarzystwa dla wybitnych polskich pedagogów, mających wielkie zasługi w działalności na rzecz rozwoju PTP. Dyplomy członka honorowego otrzymali: prof. dr hab. Czesław Banach, prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, prof. dr hab. Henryka Kwiatkowska, prof. dr hab. Maciej Łukaszewicz, dr Halina Rotkiewicz, prof. dr hab. Joanna Rutkowiak, prof. dr hab. Marian Walczak, dr hab. prof. UW: Wiktor Żłobicki.

W dalszej części uroczystości Przewodnicząca PTP, w swym wystąpieniu zatytułowanym: *Polskie Towarzystwo Pedagogiczne – tradycja i współczesność*, nawiązała do początków Towarzystwa, przybliżyła genezę jego powstania oraz podkreśliła znaczący wkład w rozwój takich uczonych, jak Bogdan Suchodolski, Wincenty Okoń, Mikołaj Kozakiewicz. Ważną częścią składową wystąpienia Przewodniczącej PTP był przygotowany specjalnie na potrzeby konferencji film obrazujący dotychczasowe osiągnięcia Towarzystwa, a także jego teraźniejszość, ukazaną w świetle wywiadów z członkami Zarządu Głównego PTP.

Pierwsza sesja naukowa pod hasłem: *35-lecie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego – Ewolucja Tożsamości Pedagogiki*, prowadzona przez prof. dr hab. Agnieszkę Cybal-Michalską, została zainaugurowana wystąpieniem prof. dr hab. Henryki Kwiatkowskiej pt. *Ewolucja haseł zjazdowych – czy ewolucja tożsamości pedagogiki?* Profesor przybliżyła okoliczności, które towarzyszyły podjęciu decyzji o zorganizowaniu I Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego, który odbył się w dniach 10-12 lutego 1993 r. w Warszawie-Rembertowie. Dokonała również analizy haseł i myśli przewodnich kolejnych Zjazdów, dzięki czemu unaocniła zebranych naukowy, pedagogiczny, a jednocześnie społecznie zaangażowany i demokratyczny charakter tych zgromadzeń środowiska pedagogicznego.

Kolejnym prelegentem był prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński, którego wystąpienie nosiło tytuł: *Rozwój pedagogiki i jego wrogowie. Perspektywa ćwierćwiecza*. Profesor dokonał oglądu rozwoju pedagogiki polskiej po okresie PRL i wskazał na zmiany, które się pojawiły, takie jak wzrost wielu subdyscyplin pedagogiki, jej otwarcie na nauki podstawowe, związki z nauką zachodnią, oraz decentrację silnych ośrodków pedagogicznych. Z. Kwieciński zauważył ponadto, że pozytywną ocenę ogólną można sformułować poprzez pryzmaty naukoznawcze. Jednakże przy ocenie sytuacji, należy wziąć pod uwagę to, iż teże *wielonurtowości* daleko jest jeszcze do równowagi, a także do dialogu w poszukiwaniu wspólnego trzonu propozycji dla systemowej zmiany praktyki. Trudności są również w skutecznym dotarciu z optymalnym mo-

delem zmian do decydentów praktyki edukacyjnej, polityków, liderów lokalnych i do systemu kształcenia nauczycieli, którego, jak stwierdził Profesor, już nie ma.

Takiej pozytywnej oceny, według Z. Kwiecińskiego, nie można powtórzyć w odniesieniu do rozwoju środowisk pedagogów akademickich, w których Profesor zauważa wiele grzechów: tolerancję dla badań i publikacji mało odkrywczych oraz dla „pozornych” awansów naukowych; rywalizację o awanse naukowe i administracyjne, która wyniszcza zdolność pedagogów do współpracy i dialogu; zaprzestawanie rozwoju po uzyskanych awansach; niedostatek umiejętności w zakresie pracy twórczej, kształcenia i wychowania młodzieży; zjawiska dworskości, lizusostwa i wrogości środowiskowej. Przyczyny tych zjawisk Profesor upatruje w nędzy finansowania szkolnictwa wyższego, która współwystępując z eksplozją demograficzną i skolaryzacyjną otworzyła szerokie bramy dla *quasi*-rynku edukacji wyższej.

Miedzy teoretycznością a praktycznością pedagogiki – to tytuł wystąpienia prof. dr hab. Stefana Kwiatkowskiego, który podkreślił potrzebę tworzenia w edukacji sytuacji umożliwiających stosowanie rozwiązań praktycznych na podbudowie teorii naukowej. Stwierdził, że nauczyciele są bardziej zainteresowani krótkimi szkoleniami podającymi gotowe dyrektywy niż dogłębnym studiowaniem pedagogiki. Zastanawiał się nad tym, jak sprawić, aby nauczyciele i pedagodzy lepiej rozumieli praktyczne aspekty teorii oraz chcieli ją stosować w swej pracy nauczycielskiej i pedagogicznej. Kwiatkowski zauważył konieczność większej, niż dotychczas popularyzacji wiedzy pedagogicznej w społeczeństwie, a także postulował tworzenie instytucji pośredniczących między teorią a praktyką w edukacji. Ubolewał nad stosowaniem przez niektórych teoretyków edukacji *zagmatwanego języka*, co może powodować niezrozumienie i niechęć praktyków do teorii. Na koniec swego wystąpienia mówca podkreślił, że w pedagogice brakuje badań transdyscyplinarnych, czyli takich, które są prowadzone przez zespoły składające się z osób reprezentujących różne dyscypliny naukowe.

Druga sesja pod hasłem *Towarzystwość – Etyczność – Wspólnotowość* składała się z czterech wystąpień plenarnych i była prowadzona przez prof. dr hab. Joannę Ostroch-Kamińską – wiceprzewodniczącą PTP.

Towarzystwość w nauce: istota, przejawy, efekty – to temat, który podjęła prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak. Na wstępie dokonała charakterystyki podmiotów towarzyskich jako tych, które prowadzą życie wolne od anonimowości; otwarcie i szczerze manifestują swoje poglądy, opinie, preferencje wobec dziejących się spraw, szukają dobrych stron zdarzeń, wyrażają troski społeczne oraz swoje wsparcie dla innych. Specyfiką towarzyskości jest – zdaniem Pani Profesor – solidarność, czyli identyfikacja ze wspólnymi, podzielanymi wartościami oraz zaangażowanie w ich urzeczywistnianie. Towarzystwość w nauce sprzyja zaś podejmowaniu problematyki wykraczającej poza pola problemowe zdefiniowanych formalnie obszarów, dziedzin i dyscyplin nauki oraz umożliwia przekraczanie administracyjnych granic państw i kontynentów. Jest wyrazem realizacji idei globalizmu, we wszystkich jego aspektach (ontologicznym, epistemologicznym, aksjologicznym). Towarzystwo naukowe, w świetle wypowiedzi M. Czerepaniak-Walczak – jest typem układu społecznego,

jest miejscem spotkania ludzi podobnych do siebie, o zbliżonych zainteresowaniach naukowych oraz poczuciu wspólnoty.

Następnie wystąpił (po raz drugi) prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński, który tym razem podjął temat: *Rozchwianie i kryzys społeczeństwa wychowującego. Pedagogika i edukacja wobec „polityki zombie”*. Profesor nawiązał do hipotezy izomorfizmu rozwojowego L. Kohlberga i J. Habermasa, wskazującej na możliwość blokady rozwoju moralnego większości społeczeństwa w sytuacji anomii, a także do trzech hipotez dotyczących nawrotowego falowania systemu autorytarnego, równoczesnego współlistnienia trzech różniących się stadiów poziomu rozwoju części tego samego społeczeństwa oraz długotrwałości blokad rozwoju w systemie autorytarnym, które określił za H. Girouxem metaforycznie jako hipotezę efektu „polityki zombie”.

Prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek w wystąpieniu – *Wspólnotowość i etyczność* – odniósł się do heterogeniczności wiedzy, która tworzy się jako wynik różnych podejść badawczych. W swych rozważaniach zwrócił on uwagę, że wspólnotowość w pedagogice jako dyscyplinie, mimo jej silnej struktury, ma charakter *zdyscyplinowanej towarzyskości*. T. Szkudlarek odniósł się do literatury angielskojęzycznej, w której nie pojawia się pojęcie pedagogiki jako dyscypliny. Analizował prace Kanta i odnosząc się do idei sporu autorytetów i modernizacji świata. Profesor zwrócił również uwagę, inspirując się pracami Herbarta, iż pedagog musi być „zdyscyplinowany” i świadomie odnaleźć się na różnych polach nauki. Nawiązał również do prac Latoura, odnosząc się do wspólnotowości jako sieci powiązań i relacji.

W drugiej sesji głos zabrała również prof. dr hab. Joanna Madalińska-Michalak. W swym wystąpieniu *Wspólnota, społeczeństwo, towarzyskość* przedstawiła relację pomiędzy wyróżnionymi w tytule wystąpienia terminami. Dokonała ona analizy przemian w europejskim sposobie myślenia zwracając uwagę na przejście do nowożytności, jako przejście od myślenia nadającego pierwszeństwo *wspólnocie* do myślenia nadającego pierwszeństwo *stowarzyszeniu*, czyli dobrowolnemu zespoleniu się ze sobą jednostek. Profesor wskazała, że myśląc o formach naszego *współbycia* oraz o kształtowaniu społecznych postaw młodych ludzi, winniśmy zdawać sobie sprawę z ewolucji naszego europejskiego myślenia o *wspólnocie* i o formach współegzystowania. J. Madalińska-Michalak podkreśliła, że zastanowieniu, ku jakim formom wspólnotowości czy uspołecznienia chcemy wychowywać młodych, winna towarzyszyć refleksja nad wyzwaniem, jakie owi wychowankowie będą musieli podjąć.

Wystąpienie Pani Przewodniczącej zakończyło oficjalne obrady i konferencję uświetniającą Jubileusz 35-lecia Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

ZAKOŃCZENIE

Jubileusz Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego stał się okazją do owocnych spotkań, wymiany poglądów oraz poszukiwania wartościowej drogi dla dalszego rozwoju pedagogiki oraz praktyki edukacyjnej. Konferencja zgromadziła wielu znakomych profesorów i naukowców z całego kraju. W swych wystąpieniach zwrócili oni uwagę na szereg ważnych problemów natury pedagogicznej, jak i społecznej za-

razem, jakie dziejąca się rzeczywistość ostatnich lat stawia nie tylko przed pedagogiką, ale w ogóle przed naukami społecznym i humanistycznymi.

Istnieje zatem konieczność rozwijania na niwie pedagogiki podejść interdyscyplinarnych, jak również prowadzenie ściślejszej współpracy z innymi Towarzystwami Naukowymi.

W prowadzonych rozważaniach i dyskusjach ważne miejsce zajęło określenie roli i znaczenia oraz kierunków działalności Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego we współczesnych uwarunkowaniach społeczno-kulturowych i naukowych.

Nawiązując do tytułu konferencji, stwierdzić można, że spotkanie to było również okazją dla pedagogów, by poprzez ich jednostkowe doświadczenie i towarzyskie relacje w nauce mogli zbudować silną wspólnotę pedagogiczną.